

2023/2868(RSP)

27.11.2023

PASIŪLYMO DĖL REZOLIUCIJOS PROJEKTAS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį

dėl daugiašalių derybų rengiantis 13-ajai PPO ministrų konferencijai,
vyksiančiai 2024 m. vasario 26–29 d. Abu Dabyje
(2023/2868(RSP))

Bernd Lange, Jörgen Warborn
Tarptautinės prekybos komiteto vardu

Europos Parlamento rezoliucija dėl daugiašalių derybų rengiantis 13-ajai PPO ministrų konferencijai, vyksiančiai 2024 m. vasario 26–29 d. Abu Dabyje (2023/2868(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 1994 m. balandžio 15 d. Marakešo sutartį, pagal kurią įsteigiama Pasaulio prekybos organizacija (PPO),
- atsižvelgdamas į 2001 m. lapkričio 14 d. PPO Dohos ministrų deklaraciją¹,
- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl PPO, visų pirma 2021 m. lapkričio 25 d. rezoliuciją dėl daugiašalių derybų rengiantis 12-ajai PPO ministrų konferencijai², 2018 m. lapkričio 29 d. rezoliuciją „PPO: tolesni veiksmai“³ ir 2019 m. lapkričio 28 d. rezoliuciją dėl PPO apeliacinio komiteto krizės⁴,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 7 d. Ženevoje⁵ ir 2017 m. gruodžio 10 d. Buenos Airėse⁶ vykusiose parlamentinės konferencijos PPO klausimais metinėse sesijose bendru sutarimu priimtus baigiamuosius dokumentus,
- atsižvelgdamas į 2022 m. birželio mėn. Ženevoje vykusios 12-osios PPO ministrų konferencijos rezultatus, be kita ko, baigiamąjį dokumentą, ministrų sprendimus ir deklaracijas bei Susitarimą dėl žuvininkystės subsidijų,
- atsižvelgdamas į 2017 m. gruodžio mėn. Buenos Airėse vykusios 11-osios PPO ministrų konferencijos rezultatus, pavyzdžiui, kelis ministrų sprendimus ir bendrus pareiškimus dėl elektroninės prekybos, palankesnių sąlygų investicijoms sudarymo, vidaus paslaugų reguliavimo ir dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI), taip pat į 2017 m. gruodžio 12 d. 11-osios ministrų konferencijos metu patvirtintą Buenos Airių deklaraciją dėl prekybos ir moterų ekonominio įgalėjimo,
- atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus (DVT),
- atsižvelgdamas į 2016 m. lapkričio mėn. įsigaliojusį Paryžiaus susitarimą, priimtą pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją (UNFCCC),
- atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 18 d. Komisijos komunikatą „Prekybos politikos peržiūra. Atvira, tvari ir ryžtinga prekybos politika“ ir į jo priedą „PPO pertvarka: tvarios ir veiksmingos daugiašalės prekybos sistemos kūrimas“ (COM(2021)0066),

¹ 2001 m. lapkričio 14 d. Dohos ministrų deklaracija (WT/MIN(01)/DEC/1).

² OL C 224, 2022 6 8, p. 89.

³ OL C 363, 2020 10 28, p. 113.

⁴ OL C 232, 2021 6 16, p. 62.

⁵ https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/158345/outcome_document-final-e.pdf.

⁶ https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/231517/2017_PCWTO_outcome_EN.pdf.

- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinės prekybos komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,
- A. kadangi PPO buvo įsteigta siekiant toliau liberalizuoti prekybą prekėmis ir paslaugomis, stiprinti daugiašališkumą ir skatinti atvirą, įtraukią, taisyklėmis grindžiamą ir nediskriminacinę daugiašalę prekybos sistemą, siekiant užtikrinti žmonių gerovę visame pasaulyje; kadangi bendras ES prekybos politikos tikslas – prisidėti prie darnaus pasaulio prekybos plėtojimo, laipsniško tarptautinės prekybos ir tiesioginių užsienio investicijų apribojimų panaikinimo bei muitų ir kitų kliūčių mažinimo; kadangi prekyba yra nepaprastai svarbi, pagrindinė priemonė siekiant remti ir papildyti pastangas, kuriomis skatinamas tvarus augimas ir gerinamas gyvenimo lygis, užtikrinant visišką užimtumą ir dideles bei nuolat augančias realias pajamas, atsižvelgiant į darnaus vystymosi tikslą;
 - B. kadangi stipri, atvira ir įtrauki daugiašalė prekybos sistema yra ypač svarbi siekiant pasaulinių kovos su klimato kaita tikslų ir siekiant nulinio ŠESD balanso tikslo, pvz., keičiantis prekėmis ir paslaugomis, kurios yra būtinos švarios energijos technologijoms ir žiedinei ekonomikai;
 - C. kadangi taisyklėmis grindžiamai daugiašalei prekybos sistemai šiuo metu daromas didelis spaudimas, susijęs su geopolitine įtampa ir vienašalėmis priemonėmis, be to, kai kurios jos narės nepagrįstai remiasi Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos (GATT) išimtimis, todėl su prekybos politika susijusios aplinkybės jau dabar yra labiau fragmentiškos ir mažiau nuspėjamos; kadangi iš 12-osios ministrų konferencijos rezultatų matyti, kad PPO vis dar gali sudaryti daugiašalius susitarimus ir reaguoti į ekstremaliąsias situacijas;
 - D. kadangi 12-ojoje ministrų konferencijoje patvirtintas PPO susitarimas dėl žuvininkystės subsidijų yra pirmasis daugiašalis prekybos susitarimas, kurio pagrindas – aplinkos tvarumas ir kuriuo nustatomos visuotinės privalomos taisyklės, siekiant pažaboti žalingas subsidijas, kurias vyriausybės teikia žvejybos sektoriui, kaip reikalaujama pagal DVT Nr. 14.6; kadangi susitarime dar nėra nuostatų dėl žuvininkystės subsidijų, kurios prisideda prie perteklinių pajėgumų ir peržvejojimo, – dėl šių nuostatų vis dar deramasi;
 - E. kadangi 2019 m. gruodžio 11 d. nustojo veikti PPO apeliacinis komitetas, todėl sustabdyta funkcionali, nepriklausoma ir nešališka apeliacinė veikla; kadangi 12-ojoje ministrų konferencijoje PPO narės įsipareigojo vesti diskusijas, kad iki 2024 m. visos PPO narės galėtų pasinaudoti visapusiškai ir tinkamai veikiančia ginčų sprendimo sistema;
 - F. kadangi Europos Parlamentas ir Tarpparlamentinė sąjunga jau daugiau kaip 20 metų atlieka itin svarbų vaidmenį nustatant parlamentinį PPO aspektą per parlamentinę konferenciją PPO klausimais;
 - G. kadangi 13-oji PPO ministrų konferencija vyks Abu Dabyje (Jungtiniai Arabų Emyratai) 2024 m. vasario 26–29 d.;
 1. pakartoja, kad yra visapusiškai įsipareigojęs propaguoti ilgalaikę daugiašališkumo naudą, ir pabrėžia, kad daugiašalė sistema yra nepaprastai svarbi reguliuojant prekybą;

ragina parengti visiems naudingą prekybos darbotvarę, grindžiamą sąžininga ir taisyklėmis grindžiama prekyba, kuri prisidėtų prie tvaraus ekonomikos augimo ir klestėjimo ir taip stiprintų taiką bei saugumą; pabrėžia, jog DVT bei socialinės, aplinkos ir žmogaus teisės yra labai svarbios, be to, svarbu užtikrinti, kad visi taikytų daugiašaliu lygmeniu sutartas ir suderintas taisykles;

2. primygtinai ragina visas PPO nares įsipareigoti siekti sėkmingų 13-osios ministrų konferencijos rezultatų; mano, kad 13-oji ministrų konferencija turėtų būti atspirties taškas siekiant tobulinti ir modernizuoti PPO, norint užtikrinti, kad ji galėtų atlikti tam tikrą vaidmenį sprendžiant XXI a. uždavinius, įskaitant tokius klausimus kaip klimato kaita ir tvarumas; primygtinai ragina visas PPO nares dėti daugiau pastangų ir sutelkti dėmesį į apčiuopiamus rezultatus, kurie parodytų, kad PPO gali spręsti esamas problemas; palankiai vertina 2023 m. spalio 22 ir 23 d. vyresniųjų pareigūnų susitikime pateiktas gaires; ypač prašo PPO narių užbaigti antrąjį daugiašalio susitarimo dėl žuvininkystės subsidijų etapą ir priimti išsamų institucinės reformos dokumentų rinkinį, įskaitant sprendimą, kuris padėtų sukurti visapusiškai veikiančią ginčų sprendimo sistemą;
3. mano, kad dabar būtina skubiai imtis esminės PPO reformos ir kad tai turėtų atsispindėti 13-osios ministrų konferencijos rezultatuose; palankiai vertina visą nuo paskutinės ministrų konferencijos šioje srityje atliktą darbą; ragina PPO nares priimti išsamų dokumentų rinkinį, kuriuo būtų peržiūrėtos PPO stebėsenos, derybų, svarstymo ir ginčų sprendimo funkcijos, taip pat deramą dėmesį skiriant PPO parlamentiniam aspektui, siekiant padidinti PPO veiksmingumą, įtraukumą, skaidrumą ir legitimumą;
4. palankiai vertina konstruktyvų visų PPO narių įsipareigojimą atkurti visapusiškai veikiančią ginčų sprendimo sistemą; palankiai vertina tarpininko darbą vadovaujant procesui, kuriam baigiantis turėtų būti parengtas konsoliduotas teksto projektas, kuris turi būti pateiktas 13-ajai ministrų konferencijai; ragina narius 13-ojoje ministrų konferencijoje pasiekti susitarimą dėl ginčų sprendimo sistemos; primena, kad privalomas ir nepriklausomas dviejų pakopų procesas ir toliau turėtų būti pagrindinis tikslas;
5. primygtinai ragina visas PPO nares, kurios dar neratifikavo PPO susitarimo dėl žuvininkystės subsidijų, skubiai tai padaryti, kad susitarimas įsigaliotų kuo greičiau, o tam reikia, kad jį ratifikuotų du trečdaliai narių; pabrėžia, kad taip pat labai svarbu pasiekti susitarimą dėl principų, susijusių su žuvininkystės subsidijomis, kuriomis prisidedama prie perteklinių pajėgumų ir peržvejojimo, kad būtų užtikrintas tausų vandenynų naudojimas;
6. pabrėžia, kad reikia integruoti PPO vystymosi aspektą, be kita ko, vykdant PPO reformos procesą ir užtikrinant, kad specialus ir diferencijuotas režimas atitiktų XXI amžiaus tikslus; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina jau priimtą sprendimą pratęsti paramos priemonių taikymą siekiant padėti mažiausiai išsivysčiusiems šalims palaipsniui atsikratyti šio statuso, kad prekybos lengvatų panaikinimui būtų užtikrintas sklandus ir tvarus pereinamasis laikotarpis;
7. pabrėžia, kad PPO reikia atnaujinti diskusijas dėl valstybės paramos pramonės sektoriams, siekiant padidinti skaidrumą ir pritaikyti PPO subsidijų taisyklių sąvadą,

kad būtų galima reaguoti į šių laikų iššūkius ir veiksmingai šalinti neigiamą šalutinį poveikį, pvz., perteklinius pajėgumus; mano, kad 13-oji ministrų konferencija turėtų pradėti įgyvendinti ribotos trukmės darbo programą, kad būtų galima apsvarstyti valstybės įsikišimą remiant pramonės sektorius, siekiant pateikti rekomendacijas dėl 14-osios ministrų konferencijos;

8. pabrėžia, kad derybose dėl žemės ūkio reikia daryti pažangą, kad būtų pasiekta patikimų rezultatų tokiais klausimais kaip valstybės atsargų kaupimas apsirūpinimo maistu tikslais, vidaus parama, patekimas į rinką, medvilnė, eksporto apribojimai ir konkurencija eksporto srityje, taip pat žemės ūkio sektoriaus stiprinimas siekiant reaguoti į šių laikų iššūkius, be kita ko, susijusius su pragyvenimo kaimo vietovėse šaltiniais ir aplinkos tvarumu;
9. tikisi, kad vykdant PPO reformą bus rastas lengvesnis būdas, kaip į daugiašalę struktūrą integruoti atvirus keliašalius susitarimus, kad būtų užtikrinta pažanga klausimais, kuriems dar nėra pribrendusios visos narės; ragina visas PPO nares apsvarstyti, kaip būtų galima sukurti naują tvirtesnio bendradarbiavimo sistemą, pvz., kaip naudojama Europos Sąjungoje, ir tuo remiantis sukurti nesudėtingą mechanizmą, kuris sudarytų galimybes įtraukti sudarytus susitarimus į PPO struktūrą;
10. palankiai vertina tai, kad baigtos derybos dėl Susitarimo dėl palankesnių sąlygų investicijoms sudarymo vystymosi tikslais, siekiant sukurti skaidresnę, veiksmingesnę ir labiau nuspėjamą aplinką, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos tarpvalstybinėms investicijoms ir besivystančių šalių dalyvavimui pasauliniuose investicijų srautuose; pritaria tam, kad šis susitarimas būtų įtrauktas į PPO taisyklių sąvadą pagal 4 priedą dėl keliašalių prekybos sutarčių, kaip nustatyta PPO steigimo sutarties X.9 straipsnyje, ir mano, kad tai gali būti pavyzdys būsimiems keliašaliams susitarimams;
11. pabrėžia, kad labai svarbu reguliuoti skaitmeninę prekybą, nes ji šiuo metu sudaro 25 proc. visos prekybos tiek daugiašaliu, tiek keliašaliu lygmeniu; remia pastangas siekiant rasti teisingą galutinį sprendimą dėl elektroninio su moratoriumu susijusio perdavimo; palankiai vertina ir palaiko didelį narių skaičių, plataus užmojo derybų darbotvarkę ir iki šiol padarytą pažangą PPO keliašalėse derybose dėl elektroninės prekybos; atkreipia dėmesį į laisvo elektroninio perdavimo, kuris yra labai svarbus skaitmeninei prekybai ir mažina prekybos sąnaudas, didina vartotojų gerovę bei eksporto konkurencingumą ir teikia didelę naudą, ypač MVĮ ir besivystančioms šalims, judėjimo svarbą; primena savo poziciją, jog galimu susitarimu turi būti užtikrinta, kad su elektronine prekyba susijusios prekės ir paslaugos patektų į trečiųjų šalių rinką, be to, turi būti užtikrinta vartotojų ir darbuotojų teisių apsauga ir sudarytos palankesnės sąlygos verslo inovacijoms; pabrėžia, kad galimas susitarimas dėl elektroninės prekybos turi atitikti esamus ir būsimus ES teisės aktus, susijusius su duomenų srautais, duomenų lokalizavimu ir pirminiu kodu, ir juo turi būti užtikrinama pakankama politinė erdvė skaitmeninei sričiai reguliuoti; ragina visus partnerius visapusiškai dalyvauti ir remti pastangas užbaigti derybas iki 13-osios ministrų konferencijos;
12. primena PPO įsipareigojimą labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, taip pat primena, kad jos sudaro didelę pasaulio ekonomikos dalį ir nėra išnaudojusios viso savo potencialo pasaulinėse vertės grandinėse; primygtinai ragina narius ir toliau ieškoti sprendimų, kurie padėtų MVĮ aktyviau dalyvauti pasaulio prekyboje, kartu atsižvelgiant

į konkrečius besivystančių šalių poreikius;

13. mano, kad 13-ojoje ministrų konferencijoje turėtų būti numatyta veiksmais grindžiama prekybos politikos darbotvarkė, kuria būtų remiami 2030 m. DVT ir Paryžiaus susitarimas; primygtinai ragina PPO nares apsvarstyti visas galimas priemones, kuriomis būtų prisidedama prie išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio ribojimo pagal UNFCCC, kuriomis būtų užtikrinta geresnė atitiktis Paryžiaus susitarimui bei poveikio klimatui neutralumas ir sustiprintas PPO bendradarbiavimas dėl vidaus mastu patvirtintų priemonių; palankiai vertina konstruktyvias diskusijas, rengiamas atsižvelgiant į prekybos ir aplinkos tvarumo struktūrizuotas diskusijas (angl. TESSD); pabrėžia, kad reikia daryti pažangą svarstant prekes ir paslaugas, kurios padeda spręsti aplinkos ir klimato uždavinius; primygtinai ragina ES didinti informuotumą apie savo teisės aktus, susijusius su tvarumu, pvz., pasienio anglies dioksido korekcinį mechanizmą (PADKM), bei miškų naikinimą, ir paaiškinti savo motyvus, kad būtų pripažįstama, jog tai yra realus siekis užtikrinti prekybos tvarumą;
14. dar karta patvirtina lyčių lygybės ir įtraukaus vystymosi ryšį ir pabrėžia, kad moterų įgalėjimas yra nepaprastai svarbus veiksnys norint panaikinti skurdą ir kad siekiant ekonominės plėtros būtina vienu metu šalinti moterų dalyvavimo prekyboje kliūtis ir neigiamą dabartinių prekybos taisyklių poveikį moterims atliekant įvairias užduotis; ragina visas PPO nares pasirašyti 2017 m. Buenos Airių deklaraciją dėl prekybos ir ekonominio moterų įgalėjimo ir primygtinai ragina 123 ją pasirašiusias šalis vykdyti savo įsipareigojimus; palankiai vertina tai, kad įsteigta neoficiali PPO prekybos ir lyčių klausimų darbo grupė; sveikina PPO 2022 m. gruodžio mėn. surengus Pasaulio prekybos kongresą lyčių klausimais – pirmąją tarptautinę mokslinių tyrimų konferenciją prekybos ir lyčių klausimais;
15. ragina Komisiją ir Tarybą užtikrinti, kad Parlamentas ir toliau aktyviai dalyvautų rengiantis 13-ajai ministrų konferencijai ir kad vykstant 2024 m. ministrų konferencijai jam būtų skubiai teikiama naujausia informacija ir su juo būtų konsultuojamasi;
16. ragina PPO nares užtikrinti demokratinį legitimumą ir skaidrumą stiprinant parlamentinį PPO aspektą ir parlamentinę konferenciją; akcentuoja bendros Europos Parlamento ir Tarparlamentinės sąjungos parlamentinės konferencijos PPO klausimais darbo svarbą; pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad parlamentų nariai turėtų geresnes galimybes dalyvauti prekybos derybose ir prisidėtų formuluojant bei įgyvendinant PPO sprendimus;
17. ragina PPO nares aktyviau keistis informacija su visais suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant pilietinę visuomenę bei verslo organizacijas, taip pat stiprinti bendradarbiavimą su kitomis tarptautinėmis organizacijomis, pvz., Tarptautine darbo organizacija, ir apskritai – su JT sistema; tikisi, kad vadovai įvairiais lygmenimis aktyviau informuos apie taisyklėmis grindžiamos prekybos naudą;
18. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams ir Pasaulio prekybos organizacijos generaliniam direktoriui.